

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR CETVELİ.....	15
GİRİŞ	19

BİRİNCİ BÖLÜM

“CE” İŞARETİNİN TEKNİK BOYUTU

I. UYUMLAŞTIRILMIŞ AVRUPA STANDARTLARI.....	21
A. Avrupa Birliği’nde Uyumlaştırmanın Tarihsel Gelişimi	21
1. Eski (Klasik) Yaklaşım Sistemi Dönemi.....	21
2. Yeni Yaklaşım Sistemi Dönemi	25
3. Küresel (Global) Yaklaşım Sistemi Dönemi.....	27
B. Türkiye’de Uyumlaştırmanın Tarihsel Gelişimi	28
C. Uyumlaştırılmış Avrupa Standartlarının Genel Yapısı	31
1. Genel Olarak “Standart” Kavramı	31
2. Uyumlaştırılmış Avrupa Standartlarının Tanımı	31
3. Uyumlaştırılmış Avrupa Standartlarının Oluşturulması	32
4. Uyumlaştırılmış Avrupa Standartlarının Özellikleri	33
a. Temel Gereklere	34
b. Uygunluk Karinesi.....	38
II. “CE” İŞARETİ SİSTEMİ	40
A. “CE” İşaretinin Tanımı ve Fonksiyonu	40
1. “CE” İşaretinin Tanımı	40
2. “CE” İşaretinin Fonksiyonu.....	41
B. “CE” İşaretini Alacak Ürünlerin Değerlendirilmesi ve Denetimi	43
1. “CE” İşaretini Alacak Ürünlerin Değerlendirilmesi: Uygunluk Değerlendirme Süreci	43

a.	Genel Olarak Uygunluk Değerlendirme Süreci.....	43
b.	Uygunluk Değerlendirme Sürecinin Yürütülmesinde Rol Alacak Aktörler	45
	(1) İmalatçılar	45
	(2) İşletme İçi Akredite Birimler.....	46
	(3) Onaylanmış Kuruluşlar	47
	(a) Onaylanmış Kuruluş Statüsünün Kazanılması.....	48
	(b) Onaylanmış Kuruluş Statüsünün Gerektirdiği Nitelikler	49
	(c) Onaylanmış Kuruluşların Statüsünün Getirdiği Yükümlülükler	51
	(d) Onaylanmış Kuruluş Statüsüne Yönelik Yaptırımlar.....	52
c.	Uygunluk Değerlendirme Yöntemleri	53
	(1) Modül A- Üretimin Dâhilî Kontrolü	55
	(2) Modül A1- Üretimin Dâhilî Kontrolü ve Denetimli Ürün Testi.....	56
	(3) Modül A2- Üretimin Dâhilî Kontrolü ve Ürünün Rastgele Aralıklarla Denetimli Muayenesi	58
	(4) Modül B- AB Tip İncelemesi	59
	(5) Modül C- Üretimin Dâhilî Kontrolüne Dayalı Tipe Uygunluk	62
	(6) Modül C1- Üretimin Dâhilî Kontrolüne ve Denetimli Ürün Testine Dayalı Tipe Uygunluk.....	64
	(7) Modül C2- Üretimin Dâhilî Kontrolü ve Ürünün Rastgele Aralıklarla Denetimli Muayenesine Dayalı Tipe Uygunluk	64
	(8) Modül D- Üretim Sürecinin Kalite Güvencesine Dayalı Tipe Uygunluk	65
	(9) Modül D1- Üretim Sürecinin Kalite Güvencesi.....	69
	(10) Modül E- Ürün Kalite Güvencesine Dayalı Tipe Uygunluk	71
	(11) Modül E1- Bitmiş Ürün Muayenesi ve Testinin Kalite Güvencesi.....	72
	(12) Modül F- Ürün Doğrulamasına Dayalı Tipe Uygunluk	73

(13) Modül F1- Ürün Doğrulamasına Dayalı Uygunluk	76
(14) Modül G- Birim Doğrulamasına Dayalı Uygunluk	77
(15) Modül H- Tam Kalite Güvencesine Dayalı Uygunluk	78
(16) Modül H1- Tam Kalite Güvencesi ve Tasarım İncelemesine Dayalı Uygunluk	80
2. "CE" İşareti Alan Ürünlerin Denetlenmesi: Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi	82
a. Genel Olarak Piyasa Gözetimi ve Denetimi	82
b. Piyasa Gözetimi ve Denetiminin Tanımı	82
c. Güvenli Ürün Kavramı	84
d. Yetkili Kuruluşlar.....	86
(1) Yetkili Kuruluşların Tanımı	86
(2) Yetkili Kuruluşların Yetki ve Sorumlulukları.....	86
e. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Şekli	89
(1) Genel Olarak.....	89
(2) Ürünün Teknik Düzenlemeye Uygun Olmaması Halinde	90
(3) Ürünün Güvensiz Olması Halinde.....	91
(4) Uygulanacak Yaptırımlar	91
(5) Uygulanan Yaptırımların Duyurulması.....	93

İKİNCİ BÖLÜM

"CE" İŞARETİNİN HUKUKİ BOYUTU

I. "CE" İŞARETİNİN HUKUKUMUZDAKİ YERİ: "CE" İŞARETİ BİR GARANTİ MARKASI MIDIR?	95
A. Genel Olarak	95
B. "CE" İşaretinin Garanti Markasıyla Bağdaşan Özellikleri	97
C. "CE" İşaretinin Garanti Markasıyla Bağdaşmayan Özellikleri	100
1. "CE" İşaretinin Tescil Edilmemesi ve Sicilinin Bulunmaması	100
2. "CE" İşaretinin Sahibinin Bulunmaması ve Kullanımının İzin veya Yetkilendirmeye Tâbi Tutulmamış Olması	102
3. "CE" İşaretinin Kullanılmasının Zorunluluk Olarak Öngörülmesi	106

4. “CE” İşaretinin Garanti Etme İşlevinin Bulunmaması	108
5. “CE” İşaretinin Sona Ermemesi	111
a. İptal Bakımından	111
b. Yenilenmeme ve Vazgeçme Bakımından	113
D. Değerlendirmemiz	115
II. “CE” İŞARETİNDEN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUK	117
A. “CE” İşaretini Konu Edinen Belgelendirme Sözleşmesi Kapsamında Hukuki Sorumluluk	117
1. Belgelendirme Sözleşmesinin Tanımı ve Unsurları	117
a. Belgelendirme Sözleşmesinin Tanımı	117
b. Belgelendirme Sözleşmesinin Unsurları	118
(1) Uygunluk Değerlendirme Sürecinin Gerçekleştirilmesi	118
(2) Ücretin Ödenmesi	118
(3) Anlaşma	119
2. Belgelendirme Sözleşmesinin Hukuki Niteliği	120
a. Genel Olarak	120
b. Belgelendirme Sözleşmesinin Hizmet Sözleşmesi Kapsamında Değerlendirilmesi	120
c. Belgelendirme Sözleşmesinin Eser Sözleşmesi Kapsamında Değerlendirilmesi	122
d. Belgelendirme Sözleşmesinin Vekalet Sözleşmesi Kapsamında Değerlendirilmesi	124
e. Değerlendirmemiz	125
3. Belgelendirme Sözleşmesinin Taraflarının Borçları	126
a. İş Görülenin Borçları	126
(1) Ücret Ödeme Borcu	126
(2) Belgelendirmeye Konu Olan Ürüne İlişkin Bilgi ve Belgeleri Doğru ve Eksiksiz Bir Biçimde Sağlama Borcu	126
(3) Belgelendirme Sürecinde Uygunluğun Sağlanması ve Sürdürülmesi Borcu	127
b. İş Görenin Borçları	128
(1) Uygunluk Değerlendirme Sürecini Gerçekleştirme Borcu	128

(2) Uygunluk Değerlendirme Sürecinde Bağımsızlık ve Tarafsızlığını Koruma Borcu.....	128
(3) Uygunluk Değerlendirme Sürecinde Gizliliği Koruma Borcu	129
4. Belgelendirme Sözleşmesinden Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk.....	130
a. Genel Olarak.....	130
b. Onaylanmış Kuruluşun İmalatçıya Karşı Sorumluluğu	130
c. İmalatçının Onaylanmış Kuruluşa Karşı Sorumluluğu.....	132
B. Üçüncü Kişilere Karşı Sözleşme Dışı Hukuki Sorumluluk.....	132
1. Genel Olarak	132
2. Emsal Nitelikli Elisabeth Schmitt v. TÜV Rheinland Kararının Onaylanmış Kuruluşların Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğu Bakımından Değerlendirilmesi	133
3. Üçüncü Kişiyeye Karşı Bilgi Vermeden Kaynaklanan Güven Sorumluluğu Müessesesinin Onaylanmış Kuruluşların Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğu Bakımından Değerlendirilmesi	136
a. Genel Olarak Üçüncü Kişiyeye Karşı Bilgi Vermeden Kaynaklanan Güven Sorumluluğu	136
b. Üçüncü Kişiyeye Karşı Bilgi Vermeden Kaynaklanan Güven Sorumluluğunun Unsurları	141
(1) Güvenin Sağlanmış Olması	141
(2) Hukuki İşlem Alanına Katılma	143
(3) Öngörülebilirlik.....	144
(4) Özel Bağlantının Bulunması.....	145
c. Onaylanmış Kuruluşların Sorumluluğuna Üçüncü Kişilere Karşı Bilgi Vermeden Kaynaklanan Güven Sorumluluğunun Uygulanması.....	147
(1) Genel Olarak.....	147
(2) Onaylanmış Kuruluşların Sorumluluğuna Üçüncü Kişilere Karşı Bilgi Vermeden Kaynaklanan Güven Sorumluluğunun Uygulanmasının Gerekliliği	148
(3) Onaylanmış Kuruluşların Sorumluluğuna Uygulanması Bakımından Üçüncü Kişiyeye Karşı Bilgi Vermeden Kaynaklanan Güven Sorumluluğunun Unsurların Değerlendirilmesi	149

(a) Güvenin Sağlanmış Olması Bakımından	149
(b) Hukuki İşlem Alanına Katılma Bakımından	150
(c) Özel Bağlantının Bulunması Bakımından	150
(d) Öngörülebilirlik Bakımından	150
(4) Onaylanmış Kuruluşların Sorumluluğuna Uygulanması Bakımından Üçüncü Kişilere Karşı Bilgi Vermeden Kaynaklanan Güven Sorumluluğuna Dayalı Tazminatın Şartlarının Değerlendirilmesi	155
(a) Genel Olarak	155
(b) Kusur	156
(c) Zarar	158
(d) Uygun İliyet Bağı	158
SONUÇ	161
KAYNAKLAR	167

GİRİŞ

Pek çok üye devletten meydana gelen Avrupa Birliği'nde (AB) temel olarak amaçlanan, üye devletler arasında ürünlerin serbest biçimde dolaşımının sağlandığı bir çeşit tek pazarın oluşturulmasıdır. Bu şekilde AB içerisinde ticaret geliştirilmiş olacaktır. Ancak, serbest dolaşımı hedeflenen ürünlerin, pazarlarında yer aldıkları ülkelerin ürünlere ilişkin güvenlik kriterlerini de karşılıyor olmaları gerekmektedir. Aksi takdirde üye devletler, ürünlerin piyasadaki faaliyetlerini kısıtlayıcı önlemler almak zorunda kalacaktır. Bu bakımdan AB'nin hayata geçirdiği iki ayrı prensip mevcuttur: Ürünlerle ilişkin asgari bir güvenlik seviyesi oluşturmak ve güvenlik kurallarını Birlik çapında yeknesak hâle getirmek. Bu şekilde hem piyasada yer alacak ürünler yeterli seviyede güvenli olacak hem de bir üye devlette üretilen ürünün bir başka üye devletin piyasasında yer alması, birbirinden farklı güvenlik kriterleri sebebiyle engellenemeyecek ve AB'de serbest dolaşım sağlanmış olacaktır.

"CE" işareti ise, serbest dolaşımı amaçlanan ürünlerin, oluşturulan ve birbiriyle uyumlaştırılmış hâle getirilen temel güvenlik kurallarına uygunluğunu gösterir. Başka bir deyişle, "CE" işareti bir uygunluk işaretidir. AB piyasasında yer alacak olan ve "CE" işaretini taşıması gereken ürünler bu işareti taşımadan AB piyasasına sürülemez. Söz konusu ürünler, "CE" işaretini almadan önce birtakım değerlendirme ve denetimlerden geçmekte ve bu şekilde, ürünlerin ilgili temel güvenlik kurallarına uygunluk göstermeden usulsüz bir biçimde AB piyasasında yer alması engellenmiş olmaktadır.

"Hukuki Boyutuyla 'CE' İşareti" adlı çalışmamızda, iki ayrı bölümde "CE" işaretinin teknik ve hukuki açıdan analiz edilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmamızın ilk bölümünde, "CE" işaretinin teknik boyutu ele alınmıştır. İşaretin teknik yapısının incelenmesi, hukuki boyutunun anlaşılabilirliği için elzem olduğundan ayrıntılı bir değerlendirmede bulunulmuştur.

Bu noktada ilk olarak, ürünlere ilişkin AB'ye üye olan devletler arasında değişmekte olan yasa ve standartların teknik uyumlaştırmasının nasıl sağlandığı ve Türkiye'nin bu uyumlaştırmaya nasıl dâhil olduğu anlatılmıştır. Sonrasında uyumlaştırılmış hâle getirilmiş olan Avrupa standartlarının genel yapısı anlatılmıştır. Devamında, uygunluğun göstergesi olan "CE" işaretinin tanımı ve fonksiyonu belirtilmiştir. Son olarak, bir ürünün "CE" işaretini alıp piyasada kendisine yer bulmasından önce geçmesi gereken değerlendirme işlemlerini içeren uygunluk değerlendirmesinin ve "CE" işaretini alıp piyasada kendisine yer bulduktan sonra yetkili kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilmekte olan piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin nasıl yürütüldüğü detaylı bir biçimde ele alınmıştır.

İkinci bölümün başlangıcında, "CE" işaretinin Türk hukuk sistemi içerisindeki yeri tartışılmıştır. "CE" işaretinin doktrinde kabul edildiği gibi bir garanti markası olup olmadığı karşılaştırmalı bir şekilde analiz edilerek bir sonuca varılmıştır. Devamında, uygunluk değerlendirme sürecini konu alan belgelendirme sözleşmeleri, benzeri tipik sözleşmelerle karşılaştırılmak suretiyle anlatılmış ve belgelendirme sözleşmelerinin hukuki niteliği ortaya konmuştur. Son olarak, belgelendirme sözleşmelerinde edimin ihlâlinin, belgelendirme sözleşmesinin tarafı olmayan üçüncü kişilere karşı sorumluluğa sebebiyet verip vermeyeceği değerlendirilmiştir.